

**The species peculiarities of blak clupeonella delicatula anisakides**

**V. Dzhmil, P. Mikitiuk**

In the articlt the species peculiarities of black sea clupeonella delicatula anisakides have been described.

## ПОКАЗНИКИ ГЕМО- І ЛЕЙКОПОЕЗУ У СЛУЖБОВИХ СОБАК

**О.А. Дикий, ст. викл., Академія прикордонних військ України; В.І. Головаха, Л.М. Богатко, БДАУ; В.П. Фасоля, Державна агроекологічна академія**

Хвороби собак різної етіології супроводяться порушенням гемо- і лейкопоезу [1,2], що має і діагностичне, і прогностичне значення. Водночас у нашій державі вивченю хвороб собак приділялася недостатня увага. Нині зроблений певний крок у цьому напрямі. За останні роки проведені дві науково-практичні конференції з хвороб дрібних тварин, почався період поглиблого вивчення патогенезу цих хвороб. Ось тому важливим нині є пізнання норми показників крові у собак різних порід та віку з тим, щоб за їх змінами можна було орієнтуватися у розвитку хвороби, стежити за ефективністю терапії, ставити обґрунтований прогноз.

**Метою** нашої роботи було вивчення показників еритро- і лейкопоезу у службових собак.

**Матеріал і методи.** В досліді було 25 собак, в основному німецькі вівчарки, віком від 2 до 7 років. Кров брали з плечової вени. У крові визначали кількість еритроцитів, лейкоцитів, гемоглобіну, гематокритну величину та лейкограму за загальноприйнятими методами.

**Результати досліджень** показали, що кров собак має ряд особливостей. Кількість еритроцитів у собак коливалася від 4,0 до 7,6 Т/л ( $5,8 \pm 0,2$ ). Розрахунки середнього квадратичного відхилення ( $\delta = \pm 1,0$ ) показують, що у крові 95% собак кількість еритроцитів може коливатися в межах 3,8-7,8 Т/л, тобто розрахунки практично підтвердили результати експериментальних досліджень.

Вміст гемоглобіну у крові службових собак коливався в межах від 126 до 212 г/л ( $170 \pm 4,8$ ) і за тими ж розрахунками повинен становити 125-215 г/л. Як видно з наведених даних, у службових собак вміст гемоглобіну дещо вищий від тих показників, що наводяться у літературі [3].

Важливим показником у гематології є насищеність еритроцитів гемоглобіном (ВГЕ), оскільки вона виявляє спроможність кожного еритропита зв'язувати кисень, а при патології вказує на характер анемії: гіпо-, нормо- чи гіперхромна. Як показали експериментальні дослідження, ВГЕ у крові собак значно вищий, порівняно з сільськогосподарськими тваринами, і коливається в межах 21,5-41,7 пг ( $30,0 \pm 1,14$ ), а за розрахунками середнього квадратичного відхилення – 19-41 пг.

Кількість еритроцитів та їх об'єм істотно впливають ще на один важливий показник еритропоезу – гематокритну величину, за якою можна деякою мірою вести мову про дихальну поверхню еритроцитів. Вона коливається в межах від 0,38 до 0,56 л/л ( $0,45 \pm 0,14$ ), а за середнім квадратичним відхиленням –  $0,34 \pm 0,56$  л/л.

Еритроцити службових собак значно більші за об'ємом, порівняно з еритроцитами сільськогосподарських тварин, що можна пояснити пристосуванням організму до інтенсивного газообміну, адже за такого об'єму еритроцити мають можливість швидше віддавати кисень тканинам.

Лейкопоез вивчався нами у 30 службових собак. Кількість лейкоцитів коливалася в межах від 4,6 до 10,5 Г/л ( $6,7 \pm 0,34$ ), причому лише у 5-ти особин така кількість лейкоцитів може розглядатися як мінімальна межа. Профіль крові у собак нейтрофільний, оскільки лімфоцитів у крові менше половини. Серед нейтрофілів досить багато молодих форм – паличкоядерних: кількість їх була в межах від 16 до 37 % ( $24,0$ ), тому ядерний індекс високий ( $0,74$ ). Базофіли встановлені лише у 20 % собак у кількості 1-2 %. У крові решти тварин базофіли не знайдені. Еозинофіли були в крові майже у всіх собак, кількість їх коливалася від 1 до 12 % (у середньому 7 %). Монуцити виявлені у 50 % собак у кількості від 1 до 4 %. Такі показники лейкограми дають змогу зробити припущення про важливість фагоцитозу у неспецифічній резистентності собак. Фагоцитарна активність нейтрофілів коливається у досить широких межах – від 25 до 59% ( $46 \pm 1,4$ ), а індекс фагоцитозу – від 4,4 до 7,2 мікробних тіл ( $6,0 \pm 0,12$ ).

**Висновки.** Вміст гемоглобіну у крові, насиченість ним еритроцитів, гематокритна величина та середній об'єм еритроцитів у службових собак значно вищі від тих показників, що наводяться у літературі. Серед нейтрофілів досить багато паличкоядерних форм, що зумовлює широку варіабельність фагоцитарної активності гетерофілів.

1. Борисевич В.Б., Борисевич Б.В. Болезни собак. – К., 1996. – 364 с.
2. Головаха В., Дикий О., Семенів В. Застосування РБС для лікування і профілактики парвовірусного ентериту і чуми собак // Ветер. медицина України. – 1996. – № 8. – С. 37.
3. Клінічна діагностика хвороб тварин /В.І.Левченко, М.О.Судаков, Й.Л.Мельник та ін.; За ред. В.І.Левченка. – К.: Урожай, 1995. – 368 с.

#### The blood indexes of official dogs

O. Dikiy, V. Fasolia, V. Golovaha, L. Bogatko

The physiological oscillations of amount eritrocites, hemoglobin, leucocytes, hematocrit size and leucogramma of blood of official dogs have been studied.

## ВПЛИВ АНТИБІОТИКІВ НА ІНТЕРФЕРОНОУТВОРЕННЯ

В.М. Зоценко, канд. вет. наук

Важливе місце в арсеналі лікувальних засобів лікаря ветеринарної медицини належить антибіотикам. Okрім прямої антимікробної дії, вони опосеред-